

Nr 94

Av herr Hedin m. fl., *angående fliseldning.*

Enligt de undersökningar som företogs av Södra Sveriges skogsindustriutredning (SOU 1956:33) skulle under tioårsperioden 1954—1963 vid en industriproduktion av 1954 års omfattning föreligga ett årligt virkesöverskott inom landet av drygt 10 milj. m³f exklusive bark. Massaindustrien redovisade till utredningen utbyggnadsplaner som i det närmaste helt skulle omhändertaga detta överskott. Av olika anledningar främst genom utländsk utbyggnad av massaindustrien har hittills icke ens hälften av virkesöverskottet tagits i anspråk genom utbyggnad av vårt lands skogsindustri. Härtill bidrager också minskad efterfrågan på sågat virke, minskad propsexport och avsevärt minskad förbrukning av ved.

Dessutom påverkas utvecklingen för närvarande av den allmänna internationella konjunkturavmattningen, men oavsett denna torde man åtminstone för de närmaste 10 åren få räkna med ett virkesöverskott av minst 5 milj. m³f inklusive bark. Det är givetvis av största betydelse att finna vägar för tillvaratagande av detta klenvirkesöverskott.

Under senare år har dels genom praktiska erfarenheter från många håll, dels genom utredningar och försök bl. a. av riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap klart visats att fliseldning rätt utnyttjad väl kan konkurrera med fossila bränslen och även i många fall med eldningsolja. Det synes vara en lämplig väg att tillvarataga klenvirkesöverskottet genom en ökad användning av fliseldning.

Skälen härför är bl. a. följande. Ett ökat tillvaratagande av klenvirke innebär förutsättningar för en förbättrad skogsskötsel eftersom klenveden främst tages ur sådana skogsbestånd som kräver röjning och gallring. Till följd av nu rådande avsättningssvårigheter blir dessa skogsvårdsåtgärder eftersatta. Dessutom må beaktas den samhällsekonomiska förlust, som göres när röjnings- och gallringsvirke icke tillvaratages utan enbart fälles.

Tillvaratagandet av överskottsvirket skapar förutsättningar för en ökad sysselsättning såväl inom skogsbruket som vid tillverkningen och distributionen av flis. Dessutom öppnas nya möjligheter för verkstadsindustrien genom tillverkning av flishuggar och fliseldningsaggregat och för byggnadsindustrien genom uppförande av lagringsutrymmen för flis. Dessa synpunkter bör särskilt beaktas i dagens svåra sysselsättningsläge, som orsakar såväl skattebortfall som arbetslöshetskostnader för stat och kommun.

Ur avspärningssynpunkt måste det vara värdefullt att redan under

normala förhållanden skapa förutsättningar för eldning med inhemska bränslen i största möjliga utsträckning. En ökning av fliseldningen skulle dessutom medföra en minskning av importen av eldningsolja samt fossila bränslen och därmed fördelaktigt påverka handelsbalansen.

Enligt vår mening bör förutsättningen för övergång till fliseldning vara att metoden ur privat- och samhällsekonomisk synvinkel är försvarbar. Av vad ovan sagts framgår att så torde vara fallet. En annan förutsättning är att erforderlig mängd flis kan framställas och distribueras även på lång sikt. Det synes numera finnas goda förutsättningar att klara av detta genom samarbete mellan konsumenter och skogsägareföreningar eller större skogsägare inklusive kungl. domänverket. I de flesta fall torde skogsägareföreningarna vara lämpliga organ att garantera erforderlig flisstillförsel, svara för organisationen av flishuggning och transport till leverantörer samt uppläggande av erforderliga buffertlager.

Det synes vara ett stort intresse för staten att bidra till ökad eldning med flis. Detta kan främst ske genom att rekommendera statliga och kommunala inrättningar att där så lämpligen kan ske använda sig av fliseldning. Framför allt torde det vara lämpligt att vid nybyggnader installera fliseldning men i många fall torde även äldre anläggningar med fördel kunna omändras till fliseldning.

För att underlätta för lantbrukare och andra småföretagare samt småindustrier att övergå till fliseldning borde statsmakterna dessutom kunna underlätta möjligheterna att erhålla lån i samband med investeringar på ifrågavarande område.

Den ökade maskin användningen inom skogsbruket skulle kunna motivera en skogsbrukets maskinlånepfond i likhet med jordbrukets maskinlånepfond. Tills vidare vill vi emellertid föreslå att lån på i övrigt nu gällande villkor må beviljas ur den befintliga jordbrukets maskinlånepfond. På enahanda sätt borde industrigarantilånepfonden kunna stå till förfogande. För att underlätta för sådana personer, som icke deklarerar efter bokföringsmässiga grunder, att övergå till fliseldning vill vi dessutom föreslå att anskaffandet av fliseldningsaggregat och huggmaskiner må räknas som avdragsgilla kostnader vid inkomsttaxering.

Åberopande det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa *dels* att statliga och kommunala inrättningar rekommenderas att, där så lämpligen ske kan, övergå till fliseldning, *dels* att de som på nuvarande grunder har möjlighet anlita jordbrukets maskinlånepfond jämväl ur denna fond må erhålla lån för anskaffande av flishuggningsmaskiner, *dels* att industrigarantilånepfonden må tagas i anspråk för nödvändiga investeringar vid övergång till fliseldning av dem som i övrigt får anlita denna fond, *dels* att kostnader för

investeringar vid övergång till fliseldning må räknas som avdragsgilla vid inkomsttaxering.

Stockholm den 23 januari 1959

Carl Eric Hedin

Einar Hægglom

Carl Östlund

Carl-Wilh. Lothigius

Fredrik-Adolf Hamilton

Lennart Stiernstedt

Sven Svensson

Erik Magnusson

Jöns Nilsson

i Krokstorp

i Tumhult

i Bästekille

Nils Agerberg

Rolf Eliasson

Gösta Darlin

Ernst V. Staxäng

Torgil von Seth